

چکیده

در دهه‌های اخیر راهبردهای رشد و توسعه صنعتی تحت تأثیر دو عامل رشد و انباشت سرمایه و افزایش کارایی و بهره‌وری در بخش صنعت و کشاورزی است. در این زمینه کمیابی عوامل تولید، به ویژه سرمایه، در کشورهای در حال توسعه باعث شده است که افزایش کارایی و بهره‌وری در فرایند رشد اقتصادی از اهمیت خاصی برخوردار باشد، به گونه‌ای که استراتژی‌های توسعه و رشد اقتصادی مؤثر تا حدود زیادی به ارتقای کارایی و بهره‌وری در بخش‌های مختلف اقتصادی پرداخته است. کشور ایران با دارا بودن حدود یک درصد از جمعیت جهان، نزدیک به ۴ الی ۴/۵ درصد از مصرف کل چای جهان را به خود اختصاص داده است. مصرف چای در ایران به قدری عمومیت دارد که آخرین آمارهای موجود، مصرف سرانه چای هر ایرانی را بسیار بالاتر از متوسط جهانی و حدود ۲ کیلوگرم در سال برآورد کرده‌اند. با توجه به واردات حجم قابل توجهی چای از کشورهای مختلف بهبود کارایی واحدهای فراوری چای داخلی می‌تواند نقش شایان توجهی در کاهش واردات و خروج ارز از کشور داشته باشد. پژوهش حاضر با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها (DEA) اقدام به اندازه‌گیری کارایی فنی واحدهای فراوری چای خشک در استان‌های گیلان و مازندران کرد. آمار و اطلاعات لازم در تابستان ۱۳۹۳ از طریق تکمیل پرسشنامه طراحی شده به صورت مراجعه حضوری و مصاحبه با افراد شاغل در واحدهای فراوری چای، جمع‌آوری گردید. برای اندازه‌گیری روایی صوری، از نظر اساتید و متخصصان استفاده شد. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۳) تعیین شد. بر اساس نتایج الگوی CRS ورودی و ستانده محور، ۵ واحد فراوری چای با کارایی یک به عنوان واحدهایی کارا شناخته شدند و ۱۱ واحد نیز دارای عملکرد ناکارا می‌باشند. کمترین کارایی فنی معادل ۰/۳۲۴ بوده و میانگین کارایی در این الگوها برابر ۰/۷۲۷ می‌باشد. نتایج همبستگی نشان داد که بین زمان مالش برگ نرم و عملکرد واحدهای فراوری چای رابطه معناداری وجود دارد. همچنین، نتایج آزمون t نشان داد که بین دمای پلاس چین ۱ و ۲ با عملکرد واحدهای فراوری چای، تفاوت معناداری وجود دارد.

کلمات کلیدی: تمایل به پرداخت، محصولات ارگانیک، سبزیجات ارگانیک، استان گیلان، خانوار

شهری